

Kā EKS sistēmas dalībnieks, kas lieto klīringa servisu var sākt lietot EKS zibmaksājumu servisu?

EKS sistēmas dalībnieks, kas vēlas sākt lietot EKS zibmaksājumu servisu, izpilda šādas prasības:

- 1) Nokārto testus, ko prasa Latvijas Banka;
- 2) Pievienojas Eiropas Maksājumu padomes apstiprinātajai SEPA ātro kredīta pārvedumu shēmai (*SEPA Instant Credit Transfer Scheme*). Informācija par pievienošanas shēmai un iesniedzamiem dokumentiem ir pieejama Eiropas Maksājumu padomes mājas lapā:
<https://www.europeanpaymentscouncil.eu/what-we-do/participating-schemes>;
- 3) Latvijas Bankai iesniedz statisko datu reģistrācijas pieteikuma veidlapu; ("Sistēmas noteikumi dalībai EKS" 1.11. pielikums) un paraksta pieteikumu Latvijas Bankas kā RT1 sistēmas dalībnieka pakalpojumu izmantošanai;
- 4) Izveido divus jaunus paaugstinātās drošības sistēmas lietotājus informācijas apmaiņai ar zibmaksājumu servisu.

Kurām iestādēm var nosūtīt zibmaksājumus?

Dalībnieku zibmaksājumu servisā iesniedzamie ziņojumi var tikt adresēti EKS sistēmas dalībniekiem, kuri izmanto zibmaksājumu servisa pakalpojumus, to netiešajiem dalībniekiem un adresējamā BIC koda turētājiem, kā arī iestādēm, kuras sasniedzamas, izmantojot RT1 sistēmu vai TIPS pakalpojumu.

Kāda ir maksimālā zibmaksājuma summa?

EKS zibmaksājumu serviss apstrādā dalībnieku iesniegtos zibmaksājumus, kuru summa nepārsniedz *15 000 euro*. Saskaņā ar Eiropas Maksājumu padomes lēmumu 2020. gada 1. jūlijā maksimālā zibmaksājuma summa tiks palielināta līdz *100 000 euro*.

Uz cik ilgu laiku ir atļauts aizturēt ienākošo zibmaksājumu, lai veiktu padziļināto AML/TF pārbaudi?

Maksimālais zibmaksājuma apstrādes laiks no tā pieņemšanas no maksātāja brīža līdz maksājuma apstiprinājuma vai noraidījuma saņemšanas brīdim ir 20 sekundes. Ja zibmaksājumu nav iespējams apstrādāt tā, lai nodrošinātu apstiprinājuma nosūtīšanu maksātāja iestādei šajā laikā, tas ir jānoraida, norādot attiecīgo noraidījuma kodu, piemēram, RR04 "Neatbilstība regulējošām prasībām". Eiropas Maksājumu padomes rekomendētie noraidījuma kodi ir atrodamī Eiropas Maksājumu padomes mājas lapā: <https://www.europeanpaymentscouncil.eu/document-library/clarification-paper/guidance-reason-codes-sepa-instant-credit-transfer-r>, dokumentā "Norādījumi zibmaksājumu noraidījumu kodu lietošanai" ("*Guidance on reason codes for SEPA Instant Credit Transfer R-transactions*").

Ko maksātāja iestādei darīt, ja saņēmēja iestāde noraidīja zibmaksājumu ar regulējumu saistīto iemeslu dēļ?

Noraidīto maksājumu var iesniegt izpildei EKS sistēmas klīringa servisā vai TARGET2 sistēmā.

Kā notiek ziņojumu apmaiņa starp EKS sistēmas dalībnieku un zibmaksājumu servisu?

Ziņojumu apmaiņa starp dalībnieku un zibmaksājumu servisu notiek, izmantojot Advanced Message Queuing Protocol (AMQP). Ziņojumu parakstīšanai dalībniekiem jāizmanto Latvijas Bankas izsniegtās paaugstinātās drošības sistēmas licences tiešsaistes ziņojumu apmaiņai.

Kas ir jādara dalībniekam, ja tam ir ieplānoti informācijas sistēmu pilnveidošanas darbi, kuru laikā tam nebūs iespējas apstrādāt zibmaksājumus?

Ja dalībniekam sakarā ar dalībnieka maksājumu un informācijas sistēmu vai infrastruktūras pārmaiņām, kuras neļauj apstrādāt zibmaksājumus, uz noteiktu laiku jāpārtrauc pieslēgums zibmaksājumu servisam, dalībnieks informē Latvijas Banku par plānoto tehnisko pārtraukumu vismaz 24 stundas pirms plānoto darbu sākuma, izmantojot zibmaksājumu servisa darbstaciju. Latvijas Banka informē par pieteikumu citus dalībniekus un RT1 sistēmas dalībniekus.

Kas jādara dalībniekam, saņemot no Latvijas Bankas informāciju par citas iestādes tehnisko pārtraukumu? Vai ir obligāti jāpārtrauc šīs iestādes klientiem adresēto zibmaksājumu pieņemšana tās ieplānotā tehniskā pārtraukuma laikā?

Ziņojumi par tehnisko pārtraukumu ir informatīvi. Dalībniekam nav pienākuma pārtraukt zibmaksājumu pieņemšanu laikā, kad saņēmēja iestādei ir ieplānots tehniskais pārtraukums, taču ir jāreķinās ar to, ka šie zibmaksājumi ar lielu varbūtību tiks noraidīti.

Vai Latvijas Banka apstādina zibmaksājumu apstrādi kad tiek veikti maksājumu sistēmas uzturēšanas vai pilnveidošanas darbi?

EKS sistēmas uzturēšanas un pilnveidošanas darbu laikā zibmaksājumu serviss turpina apstrādāt zibmaksājumus 24/7/365 režīmā, plānoti pārtraukumi nav paredzēti.

Vai Latvijas Banka piedāvā rīku, kurā dalībnieks varētu sekot līdzi iesniegtiem un saņemtiem zibmaksājumiem un to statusiem?

Dalībniekam, kas izmanto zibmaksājumu servisu, ir pieejams monitoringa rīks, kurā dalībnieks var sekot līdzi nosūtītiem un saņemtiem zibmaksājumiem un to statusiem, kas reģistrēti zibmaksājumu servisā.

Ar kuru valutēšanas datumu veicama zibmaksājuma ieskaitīšana saņēmēja kontā, ja dalībnieks zibmaksājumu saņem pēc dienas slēgšanas procedūrām, kas finanšu iestādes sistēmā tiek veiktas plkst. 22:00?

Zibmaksājumam ir jābūt ieskaitītam saņēmēja kontā tajā datumā un laikā, kurā tas ir saņemts. Ja dalībnieks saņem zibmaksājumu, piemēram, sestdien plkst. 23:58, dalībnieks saņemtos naudas līdzekļus nekavējoties dara pieejamus zibmaksājuma saņēmējam ar sestdienas valutēšanas datumu.

Ja dalībnieks zibmaksājumu saņem no Vācijas bankas trešdien plkst. 00:45 pēc Latvijas laika, ar kuru valutēšanas datumu veicama zibmaksājuma ieskaitīšana saņēmēja kontā, ņemot vērā, ka Vācijā maksājuma saņemšanas brīdī ir otrdiena, plkst. 23:45?

Dalībnieks saņemtos naudas līdzekļus nekavējoties dara pieejamus zibmaksājuma saņēmējam un nosūta maksātāja bankai apstiprinājumu par zibmaksājuma ieskaitīšanu tā izpildes dienā, t.i. trešdien, plkst. 00:45 pēc Latvijas laika.

Kāds laika formāts tiek izmantots zibmaksājuma ziņojumos maksājuma pieņemšanas laika norādīšanai?

Ziņojumos izmantotais datuma un laika formāts "YYYY-MM-DDThh:mm:ss.mmm+hh:mm", ļauj norādīt zibmaksājuma pieņemšanas brīža laika zīmogu ar precizitāti līdz milisekundēm un attiecīgo laika zonu pret UTC (zibmaksājumiem no Latvijas ziemas laika periodā norāda laika zonu "+02:00" un vasaras laika periodā – "+03:00").

Piemērs: 2020-01-02T17:09:29.632+02:00

Ko maksātāja iestādei darīt, ja no zibmaksājumu servisa nav saņemts zibmaksājuma statusa ziņojums (pacs.002)?

Maksātāja iestādei ir jānosūta zibmaksājuma statusa pieprasījuma ziņojums (pacs.028). Ja zibmaksājumu serviss saņems zibmaksājuma statusa pieprasījuma ziņojumu (pacs.028) par nesaņemtu zibmaksājumu, tas atbildēs ar statusa ziņojumu (pacs.002), norādot kodu XT75 "Kļūdainis sākotnējā zibmaksājuma statuss". Savukārt, ja sākotnējo zibmaksājuma ziņojumu nav saņēmusi saņēmēja iestāde, tā atbildēs ar statusa ziņojumu (pacs.002), norādot kodu AG09 "Sākotnējais ziņojums nav saņemts".

Ko maksātāja iestādei darīt, ja nav saņemta atbilde uz zibmaksājuma statusa pieprasījuma ziņojumu (pacs.028)?

Zibmaksājuma statusa pieprasījuma ziņojuma (pacs.028) sūtīšana ir jāatkārto. Zibmaksājuma apstrādes cikls var tikt noslēgts tikai saņemot informāciju par zibmaksājuma statusu no maksājumu sistēmas vai saņēmēja iestādes.

Ko maksātāja iestādei darīt, ja uz zibmaksājuma statusa pieprasījuma ziņojumu (pacs.028) ir saņemta atbilde, ka sākotnējais zibmaksājuma ziņojums netika saņemts?

Maksātāja iestāde var atkārtot zibmaksājuma ziņojuma (pacs.008) sūtīšanu.